

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Van der Molen Groenconsult
J. van der Molen
Walhof 2
6915 AV LOBITH

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
ffwet@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190014596171

Kenmerk
FF/75C/2014/0437.toek.sg

Bijlagen
2

Datum 17 november 2014
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Van der Molen,

Naar aanleiding van uw verzoek van 3 november 2014 en de aanvulling hierop van 17 november 2014, geregistreerd onder aanvraagnummer 5190014596171, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de steenuil.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Herontwikkeling Veluweweg 81 Kootwijkerbroek", gelegen in de gemeente Barneveld. Het project betreft de herinrichting van een erf. De werkzaamheden bestaan uit het slopen van bestaande schuren en het realiseren van een aanbouw aan de boerderij en een nieuwe schuur. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de steenuil (*Athene noctua*), voor de periode van 2 januari 2015 tot en met 15 januari 2015.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De steenuil beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels is alleen ontheffing nodig indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op de Vogelrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

Instandhouding van de steenuil

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Nesten van de steenuil vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaar rond beschermd. Derhalve is, bij overtreding van de verbodsbepalingen, ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot de vaste rust- of verblijfplaatsen van deze soort.

De steenuil is in het plangebied aangetroffen. Er is één nestplaats van de steenuil aangetroffen achter een schot in de oostgevel van de kippenshuur. De directe omgeving van de schuur functioneert als foerageergebied van de steenuil. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de werkzaamheden kunnen nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de steenuil worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de pagina's 8 en 9 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatieplan steenuil Veluweweg 81 Kootwijkerbroek" van oktober 2014. De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
17 november 2014

Onze referentie
aanvraagnummer
5190014596171

Vooraf zorgt u voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de nesten of vaste rust- of verblijfplaats voor de aanwezige populatie van de steenuil. Door de sloop van de kippenschuur gaat de nestplaats van de steenuil verloren. Reeds op 6 september 2014 heeft u 2 kasten opgehangen aan eiken binnen het huidige territorium van de steenuil. Het is aannemelijk dat de steenuil deze kasten ontdekt en in gebruik zal nemen. De werkzaamheden zullen geen invloed hebben op het foerageergebied van de steenuil. De functionaliteit van de nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de steenuil blijft hierdoor behouden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
17 november 2014

Onze referentie
aanvraagnummer
5190014596171

Echter, ondanks deze maatregelen worden door het realiseren van de werkzaamheden nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de steenuil verstoord. Immers, de steenuil wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de steenuil derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de steenuil wel in de omgeving aanwezig blijft gaat er geen wezenlijke invloed uit van deze verstoring.

Na afronding van de werkzaamheden worden er op het erf een hoogstambogaard en een moestuin gerealiseerd. Op de korte termijn zullen deze voorzieningen zorgen voor meer rust- en uitkijkpunten voor de steenuil. Op de langere termijn zal door deze voorzieningen een kwaliteitsimpuls worden gegeven aan het foerageergebied van de steenuil. Het plangebied behoudt hiermee een verblijfsfunctie voor de steenuil. De gunstige staat van instandhouding van de steenuil komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang: 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Voor vogels kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Vogelrichtlijn. Het door u aangedragen belang 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' is niet genoemd in de Vogelrichtlijn. Het belang genoemd in artikel 2, derde lid, aanhef en onder j, van het Vrijstellingsbesluit kan in dit geval echter wel aan de ontheffingverlening ten grondslag liggen, er is immers geen sprake van verstoring met wezenlijke invloed.

De drie schuren verkeren in bouwvallige staat. Na de sloop van de schuren zal de boerderij worden uitgebouwd en wordt er een nieuw bijgebouw opgericht. De werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van het project worden uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ten behoeve van dit belang kan ontheffing worden verleend, mits geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en zorgvuldig wordt gehandeld. Van benutting of economisch gewin van de steenuil is geen sprake.

Ik verwacht dat er door het realiseren van het project geen permanent negatieve effecten optreden ten aanzien van de aanwezige populatie van de steenuil.

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek en kan niet elders worden uitgevoerd; het betreft immers de sloop van bestaande schuren. Grondige renovatie zou ook geleid hebben tot aantasting van de nestplaats van de steenuil. Bovendien is renovatie geen geschikte optie, daar dit niet zal bijdragen aan de herinrichting van het erf. De werkzaamheden niet uitvoeren zou op termijn, door verder verval en mogelijk instorten van de schuren, tevens geleid hebben tot de aantasting van de nestplaats van de steenuil. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de steenuil zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl. Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum

17 november 2014

Onze referentie

aanvraagnummer
5190014596171

Bij het indienen van een digitaal bezwaarschrift vragen wij u naar een aantal gegevens uit deze brief. Maakt u schriftelijk bezwaar, vermeld in uw bezwaarschrift dan in ieder geval onze referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt dit nummer in de rechter kantlijn in deze brief.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
17 november 2014

Onze referentie
aanvraagnummer
5190014596171

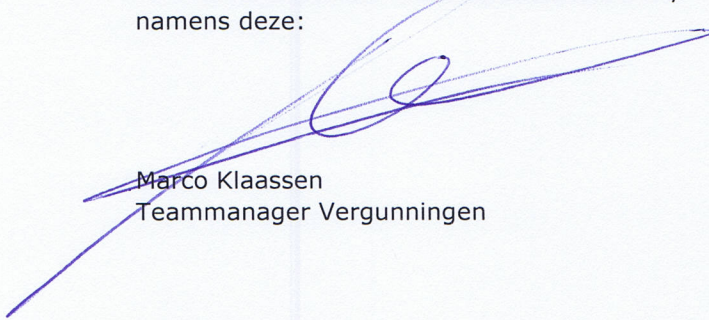
Op mijn.rvo.nl vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen
Teammanager Vergunningen

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van heer J. van der Molen op 3 november 2014, namens Van der Molen Groenconsult en de aanvulling hierop van 17 november 2014

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent de Staatssecretaris¹ van Economische Zaken hierbij aan:

Naam: Van der Molen Groenconsult (hierna: ontheffinghouder)
Adres: Walhof 2
Postcode en woonplaats: 6915 AV LOBITH

Ontheffing **5190014596171** voor het tijdvak van: 2 januari 2015 tot en met 15 januari 2015

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen van de steenuil (*Athene noctua*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Herontwikkeling Veluweweg 81 Kootwijkerbroek", gelegen in gemeente Barneveld, Veluweweg 81, één en ander zoals is weergegeven in de figuren 1a en 1b van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Quickscan flora en fauna + nader onderzoek steenuil" van september 2014.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te zenden.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuilleverdeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

Specifieke voorschriften

7. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven op de pagina's 8 en 9 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatieplan steenuil Veluweweg 81 Kootwijkerbroek" van oktober 2014 (bijlage 2 bij dit besluit).
8. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de voortplantingsperiode van de steenuil. Deze loopt globaal van februari tot en met juli. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige² op het gebied van de steenuil.

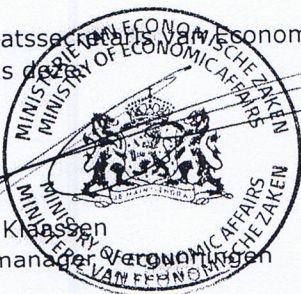
Overige voorschriften

9. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soort waarvoor ontheffing is verleend.
10. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
11. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
12. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
13. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Den Haag, 17 november 2014

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens de

Marco Klaassen
Teammanager

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

5190014596171

- veiligheid van het luchtverkeer (c)
 - volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Is er een andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging) ten aanzien van:
 - de locatie
 - de inrichting op de locatie
 - de wijze van uitvoering van de werkzaamheden.
- Komt de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie niet in gevaar? In principe wordt bij vogels getoetst op het niveau van de landelijke gunstige staat van instandhouding. Vanwege de geringe dispersiecapaciteit van de steenuil wordt op lokaal niveau getoetst.

De gehele tekst aangaande steenuil en sloop (paragraaf 4.2 van de Soortenstandaard) is terug te vinden in de bijlage.

2.3 Mitigatieplan

De volgende maatregelen zullen worden genomen om overtredingen van artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet te voorkomen, de functionaliteit van de verblijfplaats te behouden en de gunstige staat van instandhouding niet aan te tasten.

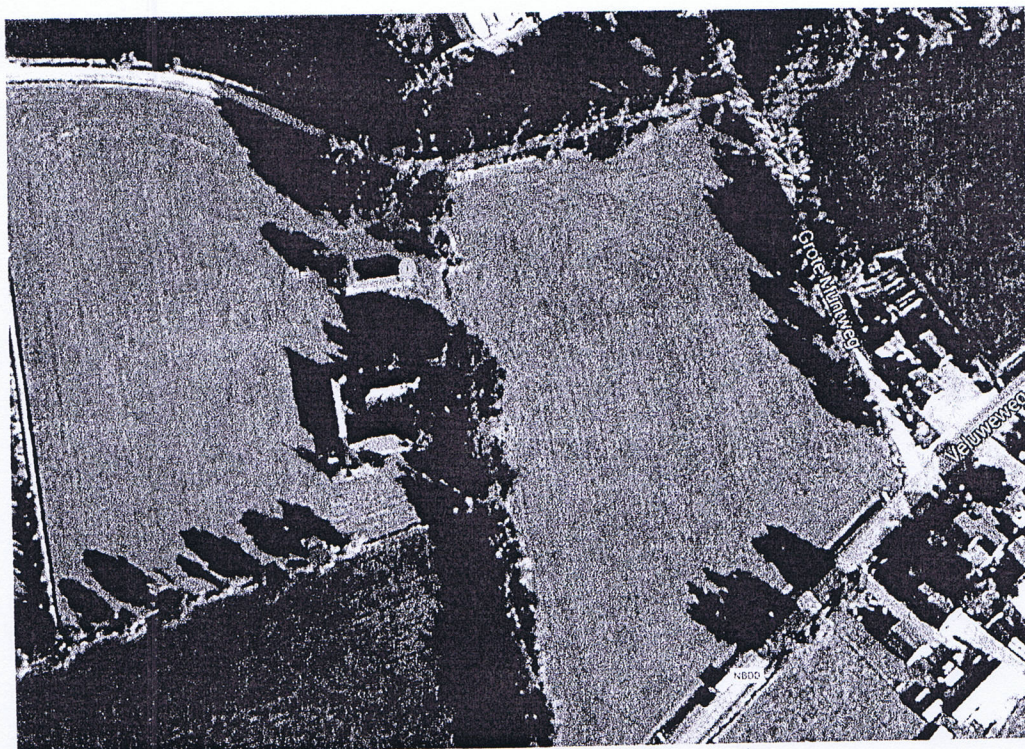
Periode

De sloop van de voormalige kippenshuur zal, los van enige gewenningsperiode, plaatsvinden ruim buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van steenuil. Dit zal zijn tussen 15 augustus 2014 en 1 februari 2015.

Aangezien er volgens de soortenstandaard steenuil een gewenningsperiode aan de kasten van minimaal drie maanden voor de start van de voortplantingsperiode (1 februari) geldt, zal sloop van de oude kippenshuur *op zijn vroegst medio december 2014* een aanvang kunnen nemen. Voorafgaand aan de sloop dient een ontheffing Flora- en faunawet verkregen te zijn, die is naar verwachting eerst eind december 2014 beschikbaar, zodat sloop wordt voorzien in januari 2015.

Maatregelen vóór de sloop

1. Er zijn twee steenuilkasten van het type Stone (steenmarterproof) opgehangen op 6 september 2014. Beide kasten zijn geplaatst in inlandse eiken, op 5-150m afstand van de kippenshuur en op circa 3-5 meter hoogte met de invliegopening in zuid oostelijke richting. Eén kast in een eik in de singel op de grens met de buren (bij de poel) en een andere kast in een eik in de rand van een groepje eiken ten noorden van de oude kippenshuur, zie figuur 1. Dit zijn rustige plekken buiten invloed van de toekomstige bouwwerkzaamheden en zonder verstoring door toekomstig gebruik van het perceel.
2. Een week voor de sloop van de kippenshuur zal een gat in het dak ter hoogte van het steenuilnest worden aangebracht om zo nog meer tocht, vocht en licht in de schuur te laten doordringen en daarmee deze verblijfplaats voor steenuil minder aantrekkelijk te maken.
3. De middag vóór de sloop zal door een steenuildeskundige het pand worden geïnspecteerd op uitvliegende en/of anderszins aanwezige steenuilen. Ook worden beide steenuilkasten gecontroleerd op uitwerpselen, veren en/of braakballen. Bij geconstateerde afwezigheid van steenuil in de kippenshuur zal groen licht voor de sloop worden gegeven en reeds de plaat waarachter het nest zich bevindt, worden verwijderd. Hierdoor is terugkeer van een steenuil naar deze plek niet meer mogelijk.

Figuur 1. Nestlocatie steenuil (groen) en geplaatste steenuilkasten (rood)

4. Er zal een ecologisch werkprotocol worden opgesteld dat onder alle partijen bekend is en op de werkplek aanwezig zal zijn.
5. De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd onder begeleiding van een steenuildeskundige .

Maatregelen na de sloop

Na realisatie van de nieuwbouw zal op het erf een hoogstamboomgaard worden aangelegd. Tevens is een moestuin voorzien op het erf. Beide voorzieningen verbeteren de habitatkwaliteit voor steenuilen, op korte termijn door oa. extra zit- en uitkijkposten op de boompalen van de nieuwe fruit- en notenbomen. Op langere termijn door het bieden van extra foerageermogelijkheden in de boomgaard en de moestuin.

Meldingsformulier start werkzaamheden

Ontheffing Flora- en faunawet, artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Gegevens verleende ontheffing

Aanvraagnummer	5190014596171
Project	Herontwikkeling Veluweweg 81 Kootwijkerbroek
Ontheffingsperiode	2 januari 2015 tot en met 15 januari 2015
Naam ontheffinghouder	Van der Molen Groenconsult heer J. Van der Molen
Adres	Walhof 2
Woonplaats	6915 AV LOBITH

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden	
Telefoonnummer (vast)	
Telefoonnummer (mobiel)	
Locatie(s) werkzaamheden	
Datum start werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is te worden ingediend bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland!

Retouradres	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland Postbus 19530 2500 CM Den Haag Fax: 070-3786139 Email : ffwet@rvo.nl	
-------------	--	--